

Metsänomistajien tavoitteiden vaikutus metsäverotuksen ohjaavuuteen

Yksityismetsänomistajat eivät ole yhtenäinen ryhmä, vaan omistajajoukko koostuu hyvin erilaisista toimijoista, joiden tavoitteet ja arvot metsäomaisuuden hoidon suhteen eroavat. Metsäverotuksen vaikutuksesta päätehakkuisiin on tehty useita tutkimuksia, joissa on huomioitu myös metsänomistajien tavoitteet. Useissa maissa, kuten Suomessa, metsänhoito perustuu yhden tai useamman harvennushakkuun käyttöön ennen päätehakkuuta. Metsän optimaalinen kiertoaika riippuu myös harvennushakkuiden lukumäärästä. Täten kiertoajan pidennys ja harvennushakkuu voidaan nähdä vaihtoehtoisena toimenpiteenä pelkälle päätehakkuulle. Vaihtoehtoisuus korostuu, jos omistajan tavoitteet metsänhoidon suhteen sisältävät arvoja, joita saadaan vanhoista metsistä.

Tässä tutkimuksessa käytettiin kahden periodin mallia kuvaamaan tilannetta, jossa yksityismetsänomistaja hallinnoi lainmukaisesti päätehakkuukelpoista metsää, johon hyötyään maksimoiva metsänomistaja kuitenkin haluaisi kohdistaa harvennushakkuita. Tutkimuksessa tarkasteltiin kahden yleisesti käytetyn verotustavan, kiinteistöveron ja puun myyntivoittoveron sekä näiden verojen yhdistelmän vaikutusta eri-tavoitteisten metsänomistajien tapauksissa.

Kumpikin metsäverotustapa sekä niiden yhdistelmä ovat neutraaleja, mikäli metsänomistajan tavoitteena on vain taloudellinen maksimointi. Mikäli metsänomistaja saa hyötyä, paitsi kulutuksesta, myös metsän ei-taloudellisista ominaisuuksista, niin metsäverotustapa vaikuttaa metsänomistajan harvennus- ja päätehakkuupäätöksiin. Hakkuiden tyyppillä sekä määrällä on myös vaikutusta saatavaan verotuottoon metsätaloudesta.

Monitavoitteisten metsänomistajien kohdalla myyntivoittovero vähentää päätehakkuun pinta-alaa heidän siirtyessä harvennushakkuihin näillä aloilla. Myyntivoittoveron asettamisella on myös harvennusmääriä pienentävä vaikutus ja lyhyellä aikavälillä kokonaispuuntarjonta pieneni. Kiinteistöveron asettaminen lisää sekä päätehakkuita että harvennuksia, ja kasvattaa täten lyhyen aikavälin puuntarjontaa.

Metsäverotusta tarkasteltiin myös tilanteessa, jossa jo olemassa olevaa myyntivoittoverotusta kehitetään ottamalla käyttöön vapaaehtoinen myyntiveron ja kiinteistöveron yhdistelmä. Havaittiin, että on mahdollista saavuttaa tilanne, jossa sekä metsänomistajien hyvinvointi että valtion keräämät verotulot kasvaisivat verrattuna lähtötilanteen myyntivoittoveroon.

Tutkimusta ovat rahoittaneet Helsingin yliopiston ympäristötutkimuksen ja - opetuksen yksikkö [HENVI](#) (Helsinki University Centre for Environment) sekä [Metsämiesten Säätiön](#) tutkimushanke Metsien käytön tulevaisuus Suomessa.

Lisätietoa:

Jussi Uusivuori, Metsäntutkimuslaitos, puh. 010 211 2064, jussi.uusivuori@metla.fi

Tutkimusjulkaisu:

Barua, S. K., Kuuluvainen, J., Laturi J. & Uusivuori, J. 2010. Effects of forest taxation and amenity preferences on nonindustrial private forest owners. *European Journal of Forest Research* 129: 163-172.